

Súd: Okresný súd Žiar nad Hronom
Spisová značka: 22P/88/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6423201607
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 08. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Zuzan
ECLI: ECLI:SK:OSZH:2023:6423201607.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Žiar nad Hronom v konaní pred sudkyňou JUDr. Janou Zuzan, vo veci starostlivosti o mal. A. B., nar. XX.X.XXXX, bytom u otca, v konaní zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Banská Štiavnica pracovisko Žiar nad Hronom, dieťa matky: C. B., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom mesto D. E. F., a otca: G. H., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom mesto Žiar nad Hronom, t.č. bytom I., J. K. XXX, D. E. F., o návrhu otca na určenie výživného, takto

rozhodol:

I. Matka je p o v i n n á prispievať na výživu maloletého A. B., nar. XX.XX.XXXX, výživným vo výške 30% zo sumy aktuálneho životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona, mesačne, vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám otca.

II. Žiaden z účastníkov n e m á n á r o k na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

Čoho sa navrhovateľ domáhal, aké skutočnosti tvrdil, aké dôkazy označil, (§ 220 ods. 2 prvá veta Civilného sporového poriadku, ďalej len „CSP“ v spojení s § 2 ods. 1 Civilného mimosporového poriadku, ďalej len „CMP“):

1. Otec sa podaným návrhom domáhal, aby súd zaviazal matku mal. Karola prispievať na jeho výživu vo výške 30% zo sumy aktuálneho životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa. Svoj návrh odôvodnil tým, že s matkou maloletého boli v partnerskom vzťahu po dobu 8 rokov. Počas trvania vzťahu sa im narodil maloletý syn, no v súčasnosti už nežijú v jednej domácnosti, ani nie sú v partnerskom vzťahu. Rozsudkom č.k. 28P/2/2023-37 zo dňa 05.04.2023 súd zrušil ústavnú starostlivosť nariadenú nad maloletým z dôvodu zanedbávania starostlivosti a maloletého zveril do osobnej starostlivosti otca. Vyživovacia povinnosť v predmetnom konaní určená nebola. Otec býva spolu s maloletým v podnájme, za ktorý mesačne platí 405 eur. Otcov príjem predstavuje nemocenská dávka vo výške 70 eur. Finančne mu vypomáhali známy. Všetku starostlivosť o maloletého ako i výdavky s tým spojené znášal otec.

1.1 K návrhu pripojil fotokópiu rodného listu maloletého.

2. Zo správy ÚPSVaR zo dňa 09.08.2023 vyplýva, že maloletý je narodený mimo manželstva. Jeho matkou je C. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom L. D. E. F., t. č. záhradkárská oblasť Kortína a otcom je G. H., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom L. D. E. F., t. č. J. K. X, D. E. F.. Uznesením Okresného súdu Žiar nad Hronom, č. k. 24P/21/2020-54, právoplatným dňa 01.10.2020, súd nariadil nad mal. A. ústavnú starostlivosť. Rozsudkom Okresného súdu v Žiari nad Hronom sp. zn. 28P/2/2023-37 zo dňa 05.04.2023, súd zrušil ústavnú starostlivosť nad maloletým A. a zveril ho do osobnej starostlivosti otca. Vyživovacia povinnosť matke nebola určená.

2.1 Sociálnym šetrením v domácnosti matky zo dňa 24.07.2023 bolo zistené že matka spolu so svojim partnerom obývajú jednu miestnosť dreveného obydlija v záhradkárskej oblasti. Miestnosť je zariadená nevyhnutným nábytkom. Súčasťou obydlija je dvor. Majiteľkou dreveného obydlija je matka. Do obydlija nie je napojená voda ani elektrina. Za náhradný zdroj elektriny rodina používa centrálu. Vodu si členovia rodiny nosia zo studničky. Hygiena domácnosti je primeraná k prostrediu, v ktorom matka žije. Matka uviedla, že nemá žiadne výdavky na bývanie. Matka je dlhodobo nezamestnaná, poberá dávku v hmotnej núdzi vo výške 114 eur mesačne. Matka s návrhom otca na určenie výživného súhlasí, je schopná a ochotná platiť výživné vo výške 30% zo sumy životného minima. S mal. A. je v pravidelnom osobnom kontakte. Na výživu syna otcovi zatiaľ žiadnym spôsobom neprispieva, maloletému dá občas 2-5 eur.

2.2 Sociálne šetrenie v domácnosti otca ÚPSVaR vykonal dňa 07.08.2023 pričom zistil, že otec spolu s maloletým obývajú garsónku v polyfunkčnom dome v Žiari nad Hronom. Nájomnú zmluvu majú na tri mesiace a každé tri mesiace sa predlžuje. V garsónke sa nachádza vstupná chodba, toaleta, kúpeľňa a jedna izba. Garsónka je zariadená nevyhnutným nábytkom. Pravidelné mesačné výdavky na bývanie má vo výške 400 eur. Inak má len bežné výdavky na stravu, ošatenie, hygienu. Otec je nezamestnaný, evidovaný na tunajšom úrade ako uchádzač o zamestnanie. Poberá hmotnú núdzu vo výške 161 eur a prídavok na dieťa vo výške 60 eur mesačne. Privyrába si brigádnicke, kde má príjem približne 700 eur. Ďalej uviedol, že má zdravotné problémy s nohami a chrbticou a viac ako rok je na PN, z tohto dôvodu má problém nájsť si stálu prácu a odmietajú ho zamestnať na pracovnú zmluvu. Mal. A. je v starostlivosti otca od 29.05.2023, kedy prišiel z CDR Ilava. Mal. A. má ukončenú povinnú školskú dochádzku, o ďalšie vzdelávanie neprejavil záujem. Celé dni sa väčšinou zdržiava doma u otca alebo chodí na Kortínu k matke a bratovi M., ktorý tam tiež býva so svojou priateľkou. S matkou sa teda stretáva takmer denne. S otcom chodí občas na brigádu.

2.3 Ošetrojúca lekárka maloletého je L. H.. Maloletý je zdravý, nenavštevuje žiadne odborné ambulancie. V N. O. chodil k pedopsychiatrovi, pravidelne užíval lieky. Otec sa maloletého snažil objednať k pedopsychiatricke L. P. v Žiari nad Hronom, avšak p. doktorka ich odmietla prijať. Otec mal v najbližšej dobe kontaktovať pedopsychiatra, ktorého maloletý navštevoval počas ústavnej starostlivosti.

2.4 Otec uviedol, že na podanom návrhu na určenie vyživovacej povinnosti trvá. Nakoľko si je vedomý toho, že matka nepracuje, poberá len dávku v hmotnej núdzi a s maloletým má otec len bežné výdavky na stravu, ošatenie, obuv a hygienu, žiada, aby súd určil matke minimálne výživné a to vo výške 30 % zo sumy životného minima.

2.5 Maloletý počas rozhovoru uviedol, že u otca sa má dobre, nič mu nechýba. Do školy už nechodí. S otcom niekedy chodí na brigády. S mamou sa stretáva skoro denne L. mu občas dá 2 eurá, aby si niečo kúpil.

2.6 ÚPSVaR na základe vykonaného šetrenia navrhol súdu otcovmu návrhu vyhovieť v plnom rozsahu.

3. Matka sa napriek výzve súdu k podanému návrhu písomne nevyjadrila avšak na sociálnom šetrení kolízneho opatrovníkovi uviedla, že s podaným návrhom súhlasí. Na pojednávaní dňa 30.08.2023 uviedla, že súhlasí s výživným v minimálnej výške. Býva so svojim druhom v chatke, na ktorú nemajú žiadne náklady, iba poplatok za odpad. Mesačne poberá dávku v hmotnej núdzi vo výške 140 eur. Iný príjem nemá, nevlastní ani hnutelný majetok. Matka uviedla, že okrem A. má vyživovaciu povinnosť k mal. M. (tento však dovŕšil plnoletosť dňa 20.08.2005).

Ako súd posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty účastníkov, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal, z ktorých dôkazov vychádzal a ako ich vyhodnotil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil, prípadne odkaz na ustálenú rozhodovaciu prax (§ 220 ods. 2 druhá veta CSP v spojení s § 2 ods. 1 CMP):

4. Súd vykonal dokazovanie oboznámením listinných dôkazov predložených kolíznyim opatrovníkom a otcom, výsluchom kolízneho opatrovníka a matky, oboznámením správy zo šetrenia pomerov v domácnosti matky, ako aj v domácnosti otca a oboznámením pripojených spisov tunajšieho súdu sp. zn. 28P/2/2023, 24P/21/2020, 26P/34/2019, 26P/79/2017, 24P/19/2017, 9P/65/2015 a 10P/388/2010.

Po vykonanom dokazovaní bol zistený skutkový stav ako je uvedený v bodoch 1 - 3 odôvodnenia tohto rozhodnutia.

5. Súd na zistený skutkový stav aplikoval najmä tieto právne predpisy:

5.1. Podľa § 36 Zákona o rodine, rodičia maloletého dieťaťa, ktorí spolu nežijú, môžu sa kedykoľvek dohodnúť o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností. Ak sa nedohodnú, súd môže aj bez návrhu upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností, najmä určí, ktorému z rodičov zverí maloleté dieťa do osobnej starostlivosti. Ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa a ak to vyžadujú pomery v rodine, súd môže upraviť styk dieťaťa aj s blízkymi osobami. Ustanovenia § 24, § 25 a 26 sa použijú primerane.

5.2. Podľa § 26 Zákona o rodine, ak sa zmenia pomery, súd môže aj bez návrhu zmeniť rozhodnutie o výkone rodičovských práv a povinností alebo dohodu o výkone rodičovských práv a povinností.

5.3. Podľa § 62 odsek 1,2,4 a 5 Zákona o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť. Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

5.4. Podľa § 75 odsek 1 Zákona o rodine, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

6. Z vykonaného dokazovania má súd preukázané, že u navrhovateľa došlo k podstatnej zmene pomerov, nakoľko ústavná starostlivosť nad maloletým bola zrušená, maloletý bol zverený do osobnej starostlivosti otca, ktorý zabezpečuje všetku starostlivosť o maloletého. Bývajú v prenajatej garsónke, za ktorú otec platí 400 eur mesačne, k tomu má bežné výdavky na stravu, hygienu a ošatenie. Maloletý má ukončenú povinnú školskú dochádzku, o ďalšie vzdelávanie neprejavil záujem. Maloletý trávi väčšinou celé dni doma, občas ide s otcom na brigádu. Príjem otca je tvorený dávkou v hmotnej núdzi vo výške 161 eur mesačne, prídavkom na dieťa vo výške 60 eur mesačne a nakoľko je nezamestnaný privyrába si brigádniccky, kde má príjem približne 700 eur. O maloletého je v domácnosti otca dobre postarané, s matkou sa stretáva pravidelne. Matka s podaným návrhom súhlasí, momentálne je schopná platiť výživné v minimálnej výške.

7. Keďže súd maloletého v predchádzajúcom konaní zveril do osobnej starostlivosti otca, následne sa na návrh otca zaoberal otázkou určenia výšky výživného matke. Na základe šetrenia kolízneho opatrovníka bolo zistené, že matka aktuálne nemá adekvátne bývanie, býva v záhradkárskej oblasti Kortína, v drevenej chatke spolu so svojim druhom. Matkin zdravotný stav je dobrý, napriek tomu nepracuje, vykonáva aktivačné práce.

8. Po vykonanom dokazovaní a vyhodnotení dôkazov súd dospel k záveru, že je v možnostiach a schopnostiach matky prispievať na výživu maloletej výživným vo výške 30 % zo sumy aktuálneho životného minima na nezaopatrené neplnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona, mesačne. Matka nemá zdravotné problémy a v zabezpečení príjmu jej nebránia objektívne prekážky. Pri určovaní samotnej výšky výživného súd vychádzal z kritérií uvedených v ustanovení § 75 ods. 1 prvá veta ZoR, t.j. veku, odôvodnených potrieb mal. dieťaťa, ako aj možností, schopností a majetkových pomerov osoby povinnej platiť výživné. Rodič, ktorý sa o dieťa osobne stará, plní vyživovaciu povinnosť prevažne poskytovaním vecných plnení (bývanie, strava, nákup ošatenia, zabezpečenie zdravotnej starostlivosti) a osobnou starostlivosťou. Rodič, ktorý sa o dieťa osobne nestará, prispieva na jeho výživu výživným, ktoré určí súd. Otec zabezpečuje starostlivosť o maloletého a hradí všetky výdavky spojené s touto starostlivosťou. Súd bral do úvahy finančnú situáciu matky a náklady spojené so starostlivosťou o maloletého. Vzhľadom na skutočnosť, že matka je nezamestnaná a nemá stabilný príjem, bolo zo strany matky určené výživné v minimálnej výške, napriek skutočnosti,

že výdavky na maloletého sú vyššie. Prvoradou povinnosťou rodiča je, aby zabezpečil príjem na krytie svojich potrieb a potrieb svojich mal. detí. Vyživovacia povinnosť rodičov voči deťom predchádza všetky ostatné povinnosti a predchádza všetky ostatné výdavky. Súd z týchto dôvodov po vykonanom dokazovaní rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

9. O trovách konania bolo rozhodnuté podľa § 52 Civilného mimosporového poriadku tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Žiar nad Hronom v potrebnom počte rovnopisov s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší subjekt dostal jeden rovnopis s prílohami. Ak sa nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie podania na trovy toho, kto odvolanie podal.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, podpis a spisovú značku tohto konania) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci.

Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že:

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil účastníkovi, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie dôkazy alebo tvrdenia, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1 § 365 CSP, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

V odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy.